

K LÉTU PATŘÍ VODA

str 4

Nadační fond pomáhá
Myšlenka Františka
Podstatzky-Lichtensteina žije
v jeho pokračovatelích.

str 16

Velocipéd profrčel náměstím
Spanilou jízdou z Balin údolím
do Velkého Meziříčí si
účastníci náravně užívali.

str 26

Gymnázium k Meziříčí patří
Aleš Trojánek vedl zdejší
gymnázium 26 let. Uvědomuje
si jeho význam pro město.

str 29

Představujeme legionáře
Seznamte se s osudem
Josefa Arnošta Ročka,
který s legiemi prošel Sibiř.

VELKOMEZIRIČSKO

Zpravodaj města Velké Meziříčí, periodikum územního samosprávného celku.

Vydává Město Velké Meziříčí, Radnická 29/1, 594 13, Velké Meziříčí, IČ 00295671.

Vychází měsíčně v nákladu 5 800 výtisků pro Velké Meziříčí a místní části Hrbov, Svařenov, Lhotky, Kúsky, Dolní Radslavičce, Mostišťe a Olší nad Oslavou, zdarma.

Evidenční číslo MK ČRE 11 305.

Adresa redakce: Radnická 29/1, 594 13 Velké Meziříčí
Šéfredaktorka: Bc. Martina Strnadová
Redaktorka: Tina Kárníková
Redaktor: Petr Chňoupek

Telefon: 566 781 038, 724 063 930
E-mail: velkomezirisko@velkemeziřici.cz

Tisk, roznos: SAMAB PRESS GROUP, a. s., tiskarna@samab.cz, Česká pošta, s.p.

V případě nedodání zpravodaje se obraťte na Českou poštu Velké Meziříčí (+420954 259 401). Můžete si ho vyvednout také na recepci radnice.

Vydavatel si vyhrazuje právo krátit nebo upravit příspěvky bez předchozího souhlasu autora, v případě nedostatku místa je zcela odmítnout. Příspěvky některých autorů mohou vyjadřovat názory pisatele a nemusí se shodovat se stanoviskem vydavatele. Jakékoliv užití a šíření částí nebo celku obsahu Velkomeziříčska bez písemného svolení vydavatele je zakázáno. Neoznačené příspěvky jsou zprávami vydavatele.

Toto číslo vychází ve středu 2. srpna 2023 (XXXIV. ročník).
Uzávěrka příštího čísla je 25. srpna 2023 ve 12:00.

Velkomeziříčsko v síti:
www.velkomezirisko.cz
@velkomezirisko

Podklady pro inzerci, blahopřání a společenskou kroniku přijímáme:

Pondělí: 13:00-17:00
Středa: 10:00-12:00
Pátek: 8:00-12:00

PRVNÍ ČÍSLO VELKOMEZIRIČSKA VYŠLO V SOBOTU 1. března 1919.

SLOVO MÍSTOSTAROSTY

Vážení a milí spoluobčané, věřím, že si užíváte léto podle svého gusta. Srpnové Velkomeziříčsko je plné tipů na společenské akce. Nechte se zlákat a vyrazte do města! A kam zamířit s dětmi, které se už v druhé půlce prázdnin můžou nudit? Doporučuji třeba koupaliště, muzeum, věž, knihovnu, Centrum Kopretina, dopravní hřiště, naučné stezky, discgolfové hřiště, stezku do Mostišť, rozhlednu na Fajtově kopci nebo vodní nádrž pod sjezdovkou. I když jste místní, nebojte se ptát na tipy v našem turistickém infocentru, do kterého se nově vchází z Radnické ulice.

Rád bych se zmínil o třech věcech, problémech, jejichž řešení se nám v poslední době rýsuje.

1. Zprovoznění autobusové zastávky v ulici Zdenky Vorlové stojící, lidově řečeno, nahore v domova důchodců. Po autobusovém spojení zdejší senioři a obyvatelé volají už dlouho a oprávněně. Zadržel spočívá v tom, že na konci ulice se autobusy nemají kde otočit. Řešením je provizorní kruhové obratiště, které se právě začíná budovat. Velký dík patří společnosti Building Centrum, která řeší úpravy z velké části na své náklady jako prostou pomoc místu, kde staví své domy. První autobusy by mohly zastávkou projíždět na přelomu září a října.

2. Bezpečný vstup do Balinského údolí pro cyklisty a pěší. Oprášili jsme vyhledávací studii z roku 2016. Zahájili majetková jednání, před kterými nás varovali, že jde o „mission impossible“. Výsledek? Začínáme projektovat. Říční terén mezi koupalištěm a uhřetovskou silnicí je složitý, ale jsme si jisti, že jinudy nemá smysl stezku vést. Specializovaná mostařská firma navrhne ideální řešení ve studii proveditelnosti. Druhý úsek stezky je jednodušší a mělo by smysl jej postavit i samostatně – má vést po horním okraji louky, od bodu naproti ulici Nová říše po odbočku do Balinského údolí. Tato část se bude projektovat podrobně tak, aby bylo možné stavět.

3. Financování terénní pečovatelské služby. Tuto službu využívají lidé, kteří zvládají žít u sebe doma, ale některé praktické věci si už nedokážou zajistit – třeba připravit jídlo, uklidit, vykoupat se, zatopit. Na práci pečovatelek se skládají klienti, stát, kraj a naše město jako zřizovatel organizace Sociální služby města VM. Spádové obce, jejichž obyvatelé službu také využívají a chtějí ji využívat ještě víc, dosud nepřispívaly. Nedávno peněžní příspěvek přislíbily. Chápu to jako dobrý signál toho, že okolní obce mají zájem o služby, které město poskytuje, a váží si jich. Je to ale jen začátek, v těchto letních týdnech na projektu dále pracujeme. Potřebujeme pečovatelky vybavit automobily, žádáme o dotaci na nízkoomisní vozy. Připravujeme všechny nezbytnosti, smlouvy, pravidla grantů a další. Jsme na dobré cestě k tomu, aby od příštího roku byla tato služba posílena díky spolupráci s obcemi.

Přeji vám nezapomenutelné letní dny.

Martin Kaman

RESTAURÁTOŘI UŽ VTRHLI NA RADNICI

Restaurátorské práce na radnici začaly. Vstupní halu s malovanou klenbou čeká obnova omítek.

„Pustili jsme se do odstraňování špatných omítek. Jsou tu znát nánosy z devadesátých let, které nejsou sjednocené s okolím,“ popsal restaurátor Pavel Procházka a ukázal místo, kde se jeho manželce Miriam pod rukama odlupovaly velké kusy omítky. „Neprospíval tomu ani ten uzavřený ostrůvek s recepcí, který tu donedávna byl. Zabraňoval proudění vzduchu,“ dodal.

Po odstranění staré omítky nastoupili na místo restaurátorů na čas topenáři, kteří zasekali trubky od topení vedené po stěnách do zdi. Následuje technologická pauza, aby stěny dobře vyschly. Poté se manželé Procházkovi dají do natahování nové omítky. „Ve finále ji budeme barevně sladit s tou původní nahoře na stropě,“ uzavřel Pavel Procházka.

Obnova nástěnných maleb ve vestibulu radnice bude stát něco málo přes tři sta jedenáct tisíc korun. Celou částku pokryje dotace z programu regenerace.

Martina Strnadová

V SRPNU PROBĚHNOU OPRAVY MÍSTNÍCH SILNIC

Během srpna se dočkají opravy silnice ve městě, a to příjezd do Svitů, komunikace v ulicích Čermákova, Družstevní, V Potokách a Křenice-Samota.

Práce provede společnost Colas CZ v období od 31. července do 31. srpna a budou stát víc než dva miliony korun.

Ve Svitů a také u garáží na Čermákově ulici se bude pracovat od 31. července

do 12. srpna. Dojde ke srovnání podkladu komunikace, na něj přijde asfaltový recyklát a ve finále asfaltový zástřík.

Stejně opravy čekají i lokalitu Křenice-Samota, a to v době 14.–19. srpna.

Na Družstevní ulici budou v termínu 28.–31. srpna opraveny výtluky. V Potokách dostane silnice nový asfaltobetonový povrch. Bude to v době od 21. do 26. srpna.

O případných uzavírkách budeme informovat.

Martina Strnadová

František Podstatzky-Lichtenstein v oboře, která byla jeho zamilovaným místem. Snad denně se v ní se svým psem procházel. Foto: archiv nadačního fondu

Nadační fond Františka Podstatzky Lichtensteina pomáhá potřebným již sedm let. Téměř stejně dlouhou dobu jeho zakladatel není mezi námi. Nezištná pomoc, kterou sám ještě za svého života započal, s jeho odchodem neskončila.

Martina Strnadová

Nadační fond finančně podpořil řadu užitečných projektů a činností skrze charitu, domácí hospice, sociální služby a domovy pro seniory, farnosti a další organizace. „František Podstatzky-Lichtenstein pomáhal nejdříve sám, měl to v sobě, byl člověkem s hlubokým sociálním cítěním. Jeho přáním bylo, aby nadační fond v jeho konání pokračoval a jeho myšlenka stále žila,“ říkají členové správní rady nadačního fondu, který hrabě založil roku 2016, Hana Sklenářová a Jaroslav Pavlas.

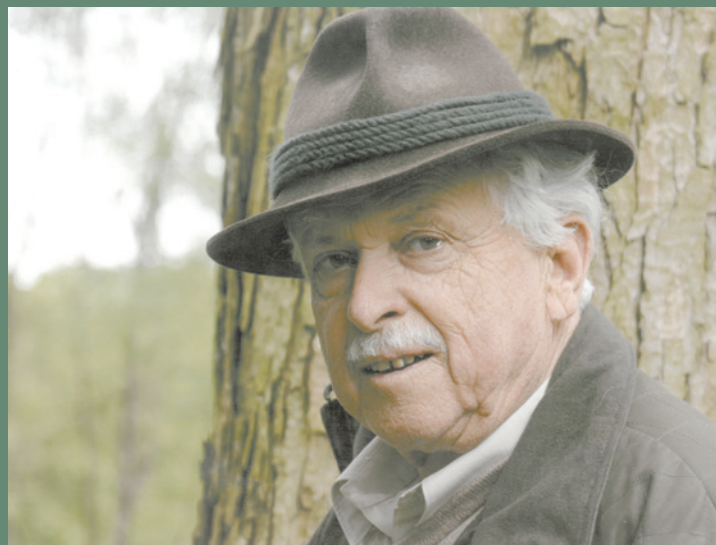
Noblesní člověk s životním nadhledem i pokorou, šlechtic každým coulem, obrovská osobnost, tak popisují hraběte Františka Podstatzky-Lichtensteina ti, kteří ho znali blíž. Byl připraven bez váhání pomoci každému, kdo to potřeboval. Chtěl zdejšími lidmi vrátit jejich laskavost, když jej v devadesátých letech krásně přijali zpět po návratu z cizí

ny. Díky nim se tu cítil doma. Sám vložil základ do nadačního fondu, který se stal posléze i jedním z dědiců jeho pozůstalosti. „To, že máme s čím hospodařit a z čeho pomáhat, je jeho zásluha. Další peníze získáváme z příspěvků veřejnosti,“ říká Hana Sklenářová. „Vybrat, komu pomoci, je pro nás velká odpovědnost. Činíme tak proto skrze subjekty, které se na danou problematiku pomoci specializují. Snažíme se, aby to bylo tak, jak si to pan hrabě přál,“ dodává. Nadační fond poskytuje všestrannou pomoc zdravotně postiženým, handicapovaným, vážně nemocným, seniorům a sociálně slabým lidem, a to v rámci Kraje Vysočina. Účelem nadačního fondu je také vzdělávání veřejnosti v oblasti kultury a dědictví rodu Podstatzky-Lichtenstein, pořádání koncertů a výstav.

Oblastní charita Žďár nad Sázavou nadační fond poskytl například financ-

ní příspěvky na dopravu uživatelů pro denní stacionáře Nesa ve Velkém Meziříčí a Rosa v Bystřici nad Pernštejnem. Příspěvky obdržely i Domov pro seniory Velké Meziříčí, Domácí hospic Vysočina, Domácí hospic sv. Mikuláše nebo Sociální služby města Velké Meziříčí. Oblastní charitě Žďár nad Sázavou poskytl fond finanční příspěvek také na zdravotní pomůcky. „Díky daru jsme mohli pořídit tolik potřebné vybavení v podobě přenosného oxygenerátoru, odsávačky, dvou lékařských brašen a dvou tonometrů pro naši domácí hospicovou péči. S pomocí Nadačního fondu Františka Podstatzky-Lichtensteina mohou lidé zůstat doma až do posledních chvil života,“ zdůraznila žďárská charita ve svém poděkování. Příspěvek na činnost dostal i Jupiter club za účelem podpory činnosti Vlastivědné a genealogické společnosti, která je při něm zřízena.

NADAČNÍ FOND POMÁHÁ. NAPLŇUJE VŮLI FRANTIŠKA PODSTATZKY-LICHTENSTEINA

**FRANTIŠEK PODSTATZKY-LICHTENSTEIN
(1933–2016)**

Nadační fond spolupracuje také s římskokatolickou farností ve Velkém Meziříčí a Netíně. Za pomoci obce Netín a místní farnosti pravidelně pořádá koncerty v kostele Nanebevzetí Panny Marie, protože Netín byl místem Františka Podstatzky-Lichtensteinovi z nejmilejších. Velkou měrou se zasloužil o renovaci místních varhan. „Byl velkým milovníkem a znalcem umění, literatury a hudby. Snažil se, aby na koncertech vystupovali ti nejlepší. V tom mu byl nápomocen i jeho přítel, profesor pražské AMU Jaroslav Tůma. Ten ostatně pomáhá nadačnímu fondu dosud. Díky tomu jsme mohli slyšet přední české umělce Andreu Tögel Kalivodovou, Ivu Bittovou, Františka Zahradníčka, Jana Rokytu, Lucii Sedlákovou, Marka Orko Váchu, předního japonského flétnistu Yoshimi Oshimu, který v ČR koncertoval jen v Praze a Netíně, a další umělce. Profesor Tůma, varhaník, klavírista a cembalista, je tradičním účinkujícím stejně jako Pěvecký chrámový sbor Netín, za což jsme velmi vděční,“ popisuje Sklenářová.

„Nemovitosti v Jabloňově, kde pan hrabě prožil poslední léta svého života, nadační fond jako jeho dědic převedl České republice s právem hospodaření Centrem Kociánka. Klienti březejckého pracoviště zde našli nové chráněné bydlení. Nová je spolupráce s Domovem pro seniory Mitrov. V současné době nadační fond s římskokatolickou farností plánuje vybudovat v Netíně stálou vzpomínku na Františka Podstatzky-Lichtensteina,“ uzavírá Jaroslav Pavlas.

„Chtěli bychom bezprostřední okolí kostela udělat uživatelsky příjemné pro farníky, poutníky i turisty. Se správcem fondu jsme se shodli, že v tomto případě nepůjde o spolupráci jednorázovou, ale dlouhodobější, s trvalejším efektem,“ potvrzuje farář Jiří Kaňa.

Nejstarší syn hraběte Aloise Podstatzky-Lichtensteina a Josefy, rozené hraběnky Harrachové, opouští v roce 1948 společně s rodiči a dvěma sourozenci republiku, aby se po více jak padesáti letech vrátil do míst spjatých s velkomeziříčským rodovým majetkem. S neucházející energií, zkušený a plný životní moudrosti se znovu pouští do díla. Vrozený intelekt, rodinné prostředí a životní zkušenosti, které nabyl v nelehkých podmínkách v jihoamerickém Chile, následně pak v Kanadě, se skrývají za nebývale širokým okruhem jeho zájmů.

Šlechtic krví i duchem, filantrop, který zvláštní zájem věnoval lesnictví a rybníkářství, stejně tak umění, literatuře a hudbě. Vřelý vztah k umění ve spojení s hlubokým sociálním cítěním projevil a završil koncem první třetiny roku 2016 zřízením nadačního fondu.

SEDLÁK VIRTUOSI V NETÍNĚ

Nadační fond Františka Podstatzky-Lichtensteina ve spolupráci s netínskou římskokatolickou farností Netín pořádá koncert v kostele Nanebevzetí Panny Marie.

V pátek 11. srpna v 17 hodin se představí rodinný ansámbl Sedlák Virtuosi – rodiče Lucie a Martin s dětmi Magdalenou a Lukášem. Uslyšíte dvoje housle a violoncella.

VEDRA LÁKALA LIDI NA KOUPALIŠTĚ

Martina Strnadová

Slunečné červencové počasí koupání nadmíru přálo. V parných dnech vyrážely na městské koupaliště stovky lidí denně. Uvidíme, zda bude pobytu u vody nakloněna i druhá půlka prázdnin.

„Ve dnech, kdy jsou teploty kolem třicítky, máme kolem sedmi set návštěvníků,“ uvedl Michal Hořínek, ředitel městské organizace Sportoviště VM.

Tak velká návštěvnost je rozprostřena do celého dne, netřeba se tedy obávat, že se lidé do bazénů a na travnaté plochy kolem nevejdou. Kapacita zdejšího koupaliště je totiž až 1 000 osob a otevřeno je denně od 10:00 do 19:30. Občas je v nabídce i večerní plavání, což lze zjistit na webu či Facebooku organizace SportovištěVM.cz. Bývá od 20:00 do 21:30.

K dispozici jsou dva bazény, jeden velký, plavecký, druhý malý se skluzavkou a vodním hříbem. Pro nejmenší je tu brouzdaliště a pro větší děti tobogán, který je hojně využíván. Nechybí bezplatné WiFi připojení pro ty, kteří nezládnou relaxovat bez mobilu. Občerstvení nabízí nápoje, zmrzlinu i něco

k snědku. Zájemci si mohou půjčit lehátka, pingpongové pátky či stolní hru Člověče, nezlob se.

Kdo si chce zaplavat opravdu v klidu, může se podívat na online kameru, aby zjistil aktuální návštěvnost, teplotu vody i vzduchu. Ještě před začátkem pracovního dne lze využít hodinu a půl ranního plavání, které je každý čtvrtek od 6:30 do 8:00 za každé teploty a mimo deštivé počasí.

Vstupné pro dospělé je celodenní za 80, po 16. hodině za 40, sezonní permanentka pak za 1 200 korun. Dítě má celodenní vstup za 60, po 16. hodině za 30 a permanentku za 800 Kč, senioři totéž za 50, 25 a 600 korun. Děti do tří let mají vstup zdarma.

Platit je možné kartou, ale pro občerstvení a půjčovní sportovního vybavení je nutná hotovost.

TŘÍDĚNÍ ODPADU POSILUJE ROZPOČET

Podle zprávy společnosti EKO-KOM obyvatelé Velkého Meziříčí v roce 2022 vytrídili 1 018,393 tun odpadu. Za to od EKO-KOMu obdrželo město Velké Meziříčí částku 2 559 566,50 korun.

„V roce 2022 bylo díky recyklaci a využití papíru, plastů, skla, nápojových kartonů a dalších komodit v rámci tříděného sběru a využití odpadu v systému EKO-KOM uspořeno 24,5 milionu GJ energie, tedy zhruba tolik, kolik v průměru spotřebuje za rok více než 376 tisíc domácností. V případě tolik diskutovaného globálního oteplování přispěl systém tříděného

sběru a využití odpadů EKO-KOM ke snížení emisí o 902 970 tun CO₂ ekvivalentu,“ uvedla ředitelka oddělení regionálního provozu EKO-KOM Martina Filipová.

Obalů byly vytríděny 4 t, papíru 314 t, bílého skla 97 t, barevného skla 105 t, plastů 285 t, kovů 84 t a dřeva 201 t. Bioodpadu bylo vytríděno 1 113 t. Z toho v hnědých kontejnerech 448 t v samot-

ném městě, 2,5 t v Hrbově a Svařenově, 2 t v Olší nad Oslavou, 20,5 t v Mostišťích a 7 t ve Lhotkách, Kúskách a Dolních Radslavicích. Zbytek pochází z údržby zeleně a z velkoobjemových kontejnerů – město 499 t, Hrbov a Svařenov 25 t, Olší nad Oslavou 29 t, Mostiště 50 t, Lhotky, Kúsky a Dolní Radslavice 31 t.

„Pro srovnání, v roce 2021 bylo z celého území města odvezeno 6 970 t odpadu, v roce 2022 to bylo 6 607 t. Vyšší číslo v roce 2021 je připisováno covidu. Lidé byli více doma a pustili se do uklízení,“ řekl Jaroslav Mynář, ředitel technických služeb.

Petr Chňoupek

ODPAD SE DO SPALOVNY ZAČNE VOZIT POZDĚJI

Svoz komunálního odpadu z Velkého Meziříčí do brněnské spalovny měl začít už 1. září tohoto roku. V současné době to ovšem vypadá, že reálný termín je 1. leden 2024. Na vině není ani spalovna, ani technické služby, ani město, ale automobilka MAN, která se zpozdila s dodávkou svozového vozu.

Auto se bude do Brna otáčet téměř každý den. Technické služby denně ukládají na skládce něco přes dvacet tun odpadu, nový automobil bude mít kapacitu 28 tun. Na Brno bude vyražet už velmi brzo ráno,

aby se vyhnul dopravní špice, nakládat se tak bude večer. Po návratu nebude zahálet a bude využíván podle aktuálních potřeb technických služeb.

V současné době se na skládce u Vysokého mostu ukládá cca deset tisíc tun odpadu ročně. Po zahájení svozu do brněnské spalovny to bude zhruba o osm tisíc tun méně. „Skládka bude dál otevřena a bude se na ní ukládat nespálitelný odpad,“ doplnil jednatel Technických služeb města Velkého Meziříčí Jaroslav Mynář.

Petr Chňoupek

KŘIŽOVATKU ZKRÁŠLÍ KVETOUČÍ ZÁHON

Kolem silnice Pod Hradbami vznikl netradiční okrasný pás, který bude zdobit hlavní tah městem.

Z dřívě travnatého pruhu zarostlého pokryvným jalovcem u okružní křižovatky ulic Pod Hradbami a Třebíčská se stává okrasný záhon. V ploše rozdělené na samostatné části se střídají skupiny rozličných rostlin tak, aby spolu ladily a také aby zvládaly podmínky ve svahu u silnice, kde je sucho a velký provoz.

„V jednotlivých segmentech dlouhého pásu najdete například fialově kvetoucí hvězdnice, bílé kvetoucí iberky nebo ve větru se pohybující vlny z trávy metlice. Vše doplňují tradiční malé tavolníky. Záhon je pojat jako kvetoucí v různých časových obdobích. Rozdělují jej bílé vy-

skládané pěšiny, jimiž je možno s opatrností přejít,“ popsala městská architektka Tereza Axmanová a dodala, že ještě zbývá dokončit výsadbu pokryvných rozchodníků ve svahu přímo v křižovatce.

Promyšlená výsadba pořádně vynikne, teprve až rostliny řádně zakoření a rozrostou se, což chvíli potrvá. Nicméně již nyní plocha působí čistě a úhledně.

Martina Strnadová

BYTOVÝ DŮM DOSTANE NOVÁ OKNA

Stávající okna v bytovém domě číslo popisné 2012 na Čermákově ulici se dočkají výměny. Nové budou i balkónové dveře a také hlavní vchodové dveře. Celá akce vyjde na 1 205 610,55 korun. Práce budou probíhat během léta a začátkem podzimu. Nejpozději by mělo být hotovo do 20. října letošního roku.

-pch-

LEDOVÁ PLOCHA JE V PŘÍPRAVĚ

Práce na rekonstrukci zimního stadionu jsou ve fázi přípravy ledové plochy. Na spodní betonové desce je položena izolace, na ní kari sítě a smyčka chlazení. V prvním srpnovém týdnu bude následovat finální beton. Osmadvacet dnů pak musí beton zrát a poté může proběhnout zkouška chlazení.

-mars-

3. 7. 2023 v 17:00 hlídka MP vykázala osobu v ulici Pod Strání, protože tam opékaly na otevřeném ohni špekáčky v rozporu s nařízením o zákazu roždělávání ohňů. Strážníci je na místě poučili a z místa vykázali po řádném uhašení ohně a úklidu prostoru.

14. 7. 2023 v 22:48 na Náměstí ve Velkém Meziříčí u kašny došlo k napadení osoby psem bojového plemene. Pes nebyl na vodítku ani pod kontrolou vlastníka, neboť ten byl silně pod vlivem alkoholu. Hlídka MP poučila majitele psa o povinnostech, které musí učinit po zranění druhé osoby jeho psem, a zraněnou osobu strážníci poučili, aby si nechala zranění ošetřit lékařem. Celá událost byla na místě zadokumentována. Svědci události byli zjištěni a rovněž byl uložen záznam z MKDS zachycující celou událost. Podezření z přestupku bude se všemi důkazy předáno k projednání příslušnému správnímu orgánu.

15. 7. 2023 v 00:24 hlídka MP přijala další tel. oznámení od obsluhy Blues baru, že se tam zdržuje podnapilý muž se psem, kterého nemá na vodítku a pes utočí na hosty. Po příjezdu hlídky na místo bylo zjištěno, že se jedná o stejného muže se psem, který téhož večera pokoušel osobu na Náměstí ve Velkém Meziříčí. Hlídka opět celou událost zadokumentovala, zajistila, aby se další obdobná událost nestala a podezření z přestupku bude předáno příslušnému správnímu orgánu. Za přestupky, ze kterých je majitel psa podezřelý, hrozí ve správním řízení pokuta až do výše 100 000 Kč.

Městská policie Velké Meziříčí za uvedené období odhalila v katastru Velkého Meziříčí 61 dopravních přestupků. Jednalo se především o porušení dopravního značení, zejména ve spojení s parkovacím systémem v centru města a dále o přestupky vyplývající z obecné úpravy silničního provozu, zejména pak porušením § 25 a 27 zák. č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, který upravuje, kde se smí stát a kde se nesmí zastavit a stát. Další přestupky v dopravě z městyse Křižanov, kde MP na základě veřejnoprávní smlouvy mezi městem Velké Meziříčí a městysem Křižanov provádí úsekové měření, bylo odhaleno za uvedené období 401 přestupků spáchaných řidiči, kteří překročili v úseku nejvyšší povolenou rychlost.

MORÁŇSKÝ HŘBITOV PROŠEL VEGETAČNÍ ÚDRŽBOU

Starý hřbitov na Moráni prošel vegetační údržbou. Zmizely náletové dřeviny, stromy se dočkaly prořezu a zarostlé náhrobky vyčištěny.

„Rozsáhlejší údržba hřbitova proběhla koncem června ve spolupráci velkomeziříčského odboru životního prostředí a památkové péče,“ uvedla městská zahradní architektka Tereza Axmanová a popsala udržovací práce: „Byly odstraněny náletové dřeviny a také vsudyprítomný břechťan, který sice dotváří tajuplnou atmosféru

starého hřbitova, ale je nutné jej občas regulovat – především z hlediska památkářského. Prořezem a úpravou alejových stromů byly oživeny dálkové průhledy.“ Vyčištěny byly také zarostlé náhrobky, na nichž kvůli bujně vegetaci nebyly čitelné nápisy.

Celkovou revitalizaci prošel Moráňský hřbitov v roce 2015. Od té doby tu technické služby provádějí základní udržovací práce, aby hřbitov ze 16. století, jehož celý areál je památkově chráněn, mohl sloužit lidem jako příjemný městský park.

Martina Strnadová

KUCHYŇ V MATEŘSKÉ ŠKOLE NA MÍROVÉ JE V REKONSTRUKCI

Prázdniny jsou v plném proudu a v mateřské škole na Mírové ulici se intenzivně pracuje na stavebních úpravách kuchyně, aby nový školní rok začal už v novém prostředí.

Zakázku za necelých tři a půl milionů korun realizuje firma Elektro Kubiš z Měřína. Co se všechno dělá a bude dělat? Především bude osazena nová gas-

rotechnologie, instaluje se vzduchotechnické zařízení pro přívod a odvod vzduchu v kuchyni, vyměněny budou rozvody vody, kanalizace, ústředního topení a také elektroinstalace. Dojde i na výměnu nášlapných ploch, obkladů stěn a na novou výmalbu.

Podle smlouvy o dílo by mělo být hotovo do 18. srpna tohoto roku. **-pch-**

PRVNÍ FÁZE VÝMĚNY LAVIČEK JE TĚMĚŘ U KONCE

Výměna městského mobiliáře začala na jaře. První etapa, ve které byla část laviček a odpadkových košů vyměněna, právě teď končí. Nešlo jen o výměnu, ale vznikla také nová odpočinková místa. Celkem bylo po městě rozmístěno dvacet nových laviček, třicet odpadkových košů a jeden stůl.

První etapa se týkala především ulic Sokolovská, Novosady, Pod Hradbami

a v části ulice Hornoměstská. Nová odpočinková místa pak vznikla na hřbitově, pod základní školou Oslavická a v ulicích Pionýrská a Čermákova. Byla vytipována na základě komunikace s veřejností.

„Během tohoto volebního období chceme lavičky, odpadkové koše nebo krytí kontejnerů vyměnit ve většině sídlišť,“ uvedl na jaře starosta města Alexandros Kaminaras. **-pch-**

V PARČÍKU JE MLATOVÁ CESTA

Obnova parčíku u brány pokračuje. Po průklestu starých dřevin, výsadbě dvou nových platanů javorolistých a terénních úpravách teď pracovníci vybourali rozpraskaný asfaltový chodník, připravili základ a vytvořili novou mlatovou cestu.

Do konce prázdnin se do parku vrátí mobiliář, nové lavičky a odpadkové koše. Na podzim proběhne ještě výsadba ladoněk, které zjara kolem stromů vytvoří modré prstence. „Do výsadby cibulovin chceme zapojit veřejnost,“ uvedl starosta Alexandros Kaminaras. **-mars-**

ZPRÁVY OD HASIČŮ

Požár včelína a stodoly

V pátek 7. července 2023 po patnácté hodině zasahovaly jednotky profesionálních hasičů ze stanic ve Velkém Meziříčí a Třebíči společně s jednotkami sborů dobrovolných hasičů z Kamenné, Budišova a Tasova u požáru včelína v Kamenné. Na likvidaci požáru použili hasiči několik C proudů a vysokotlakých proudů. Při zásahu byly vyneseny z objektu a následně ochlazovány tři propanbutanové lahve. Po likvidaci požáru bylo místo zásahu předáno majiteli pozemku.

Požár strniště

Ve středu 12. července 2023 před sedmáctou hodinou zasahovala jednotka profesionálních hasičů ze stanice ve Velkém Meziříčí společně s jednotkami sborů dobrovolných hasičů z Měřína, Meziříčka a Zhoře u požáru strniště u Meziříčka. Na likvidaci požáru použili hasiči několik C proudů a vysokotlakých proudů. Po likvidaci požáru bylo místo zásahu předáno majiteli pozemku.

Auto mimo dálnici

V pátek 14. července 2023 krátce před osmáctou hodinou zasahovaly jednotky profesionálních hasičů ze stanic ve Velkém Meziříčí a Velké Bíteši u dopravní nehody osobního automobilu na 159. km dálnice D1 ve směru na Prahu. Zraněnou řidičku ošetřili zdravotníci. Hasiči provedli protipožární opatření na vozidle a místo události technicky zabezpečili.

npor. Jiří Doležal,
velitel stanice Velké Meziříčí

ZÁVĚR PRÁZDNIIN BUDE PATŘIT HISTORICKÝM SLAVNOSTEM

Rakousko-uherský císař František Josef I. a německý císař Vilém II. se po 114 letech opět setkají na zámku ve Velkém Meziříčí. První zářijový víkend se uskuteční tradiční historické slavnosti, které se v letošním roce ponесou v duchu císařských manévřů.

„Téma císařských manévřů nebylo zvoleno náhodně, i když se letos nejedná o kulaté výročí. Letošní rok byl totiž Národním památkovým ústavem vyhlášen Rokem Harrachů a velkomeziříčské muzeum se historickými slavnostmi do tohoto celostátního projektu zapojí. Hostitelem vojenských manévřů v září roku 1909 byl totiž majitel velkomeziříčského zámku hrabě František Harrach,“ říká ředitelka muzea Irena Tronečková.

Pro návštěvníky je připraven program jak na hlavním nádvoří, tak i v zámeckém parku. Program na pódiu nabídne divadelní představení, dobové módní přehlídky či hudební vystoupení v podání C. a k. komorního orchestru z Bratislavy.

V zámeckém parku si přichozí budou moci prohlédnout vojenské ležení a armádní výzbroj, navštívit poštní poštu, zastřílet si ve flobertkové střelnici či ochutnat pokrmy z vojenské kuchyně.

Po celý víkend bude možné také navštívit zámecké a muzejní expozice, kterými budou provádět kostýmovaní průvodci. Ve výstavním sále v přízemí hlavní budovy bude přístupná výstava věnovaná hraběti Františku Harrachovi. Ta představí tuto významnou osobnost první poloviny 20. století nejen jako majitele velkostatku a hospodáře, ale také jako cestovatele a podporovatele řady charitativních spolků.

Podrobnější informace budou průběžně zveřejňovány na webových stránkách muzea.

CÍSAŘSKÉ MANÉVRY

Program na pódiu:

Sobota 2. září

12.00–18.00

představení vojenských jednotek
příjezd císařů
dobová módní přehlídka
dobová hudba
pohádka pro děti

Neděle 3. září

12.00–17.00

nástup vojenských jednotek
vojenská hudba
módní přehlídka
dekorování vítězů
bojové operace
odjezd císařů

-muz-

AMARYLIS A POZEMI ZAHŘÁLY DOMA

Velkomeziříčské kulturní léto je pro řadu místních kapel a uskupení skvělou příležitostí, jak se představit domácímu publiku. V červenci vystoupily hned dvě takové – Amarylís a PoZemi.

Skupina Amarylís nestála na pódiu kulturního léta poprvé a velkomeziříčským posluchačům je dostatečně známá. Část členů je z našeho města a část z Třebíče, navíc někteří z nich dřív hráli s místní legendární kapelou Stetson. Náměstí proto bylo velmi slušně zaplněno. Lidé si irskou hudbu v jejich podání opravdu náramně užívali. Zněly písničky i instrumentálky, došlo též na jiné žánry, třeba folk či country.

Duo PoZemi, které tvoří Betty Pospíšilová a Jan Zemánek, vzniklo v roce 2020. Má za sebou už tři sezóny hraní na svatbách, různých městských akcích či jako předskokan Dalíbor Jandy na koncertě v Dačicích. Domácím posluchačům možná není tolik známé, i tak byly lavičky na náměstí obsazené. Řada lidí postávala kolem a neubránila se pohupování do rytmu a zpěvování spolu s muzikanty. Zněla totiž směsice známých a oblíbených vesměs popových písniček, jako například Do nebe, Jsem optimista, ale třeba i šanson Čerešně nebo Verunčina píseň lásky z pohádky Jak si zasloužit princeznu. Znovu je můžete slyšet 15. září na faře, kde budou hrát pro dobrou věc v rámci Kávy od srdce.

Martina Strnadová

KULTURNÍ LÉTO PŘINESLO VÝSTAVU I DECHOVKU

Poslední červencový víkend obsadili Jupiter club modeláři. Výstava představila nejen plastické a papírové modely, ale k vidění byla také modelová železnice a velký sál pak patřil RC modelům. **-pch-**

I přes nepříznivé počasí obsadila v neděli večer velkomeziříčské náměstí spousta posluchačů. Muzikanti Ladislava Prudíka za svůj výkon sklidili obrovský potlesk. **-tik-**

ALE JE TADY KRÁSNE! JO, TADY JO

Je léto a velká část z nás míří kamsi k moři nebo do jiných zahraničních destinací, a přitom pořádně neznáme ani okolí svého domu. Stačí jen taková krátká procházka po okolí a zažít můžeme mnohem víc než na cestě kolem světa.

Dnes se vydáme z velkomeziříčského náměstí na rozhlednu na Fajtově kopci a zvolíme trasu tak trochu netradiční. Z náměstí vyjdeme směrem k Domu zdraví, těsně před ním zahneme vlevo a vyzkoušíme si, jak nám jdou schody. Po Bezděkově pokračujeme směrem k židovskému hřbitovu, těsně před ním to vezmeme opět vlevo, kde nás čeká prudké stoupání, to nejhorší na cestě. Pokračujeme pořád rovně a až skončí asfalt, znovu odbočíme vlevo a jdeme úzkou stezkou kolem železniční dráhy. Čekají nás pěkné výhledy na město. Cestu

krásnou přírodou doprovází hukot dálnice.

Po chvíli dojdeme pod dálniční most a za ním se stezka opět zvedá až nad železniční trať, která je tu hluboce zaříznutá do mohutných skal. Vystoupáme až k téměř čerstvé atrakci – železnému trůnu. Posezení stojí za to. Výhledu bohužel brání rozkošatělá jíva na stráni nad dálnicí, ale pro pěkný výhled stačí kousek poodejít. A pak už se cesta začne pomalu rovnat, šotolinu vystřídá asfalt a Fajtův kopec už je na dosah.

Rozhledna na Fajtově kopci stojí od roku 2015. Na její vrchol, který je

ve výšce 36 metrů nad zemí, vede 175 schodů a pak už nás čekají krásné výhledy nejen na město, ale i do širokého okolí. Novinkou letošního roku jsou lyžosáňky a dvojitě hrábě Járy Cimrmana.

Cestu zpět můžeme zvolit jakoukoli, každopádně už bude jenom a jenom z kopce.

Petr Chňoupek

Rozhledna na Fajtově kopci vs. věž kostela sv. Mikuláše

Výška:	36 m	64 m
Schody:	175	153
Vstupné:	30 Kč	30 Kč

HELMA JE ZÁKLAD

V základních školách je prázdné, o to víc teď děti využívají workoutového, pumptrackového a parkourového hřiště, které je mezi nimi. Provozovatel sportoviště připomíná, aby děti nosily při jízdě na kole či koloběžce helmu. Je základem jejich bezpečnosti.

Při návštěvě hřiště je důležité předem si pečlivě pročíst provozní řád, který je na sportovišti umístěn. Ten se v první řadě týká bezpečnosti při užívání zařízení v areálu, dále také provozní doby,

důležitých telefonních čísel v případě nouze apod. Každý návštěvník je před vstupem do sportovního areálu povinen seznámit se s jeho provozním řádem a řídit se jím.

Celý provozní řád naleznete v tomto článku na webu Velkomeziříčska i přímo na sportovišti. **-tik-**

Zákonná povinnost mít na kole a koloběžce při jízdě helmu platí i na tomto sportovišti, a to bez výjimek!

SENIOŘI SI ZAZPÍVALI PÍSNÍČKY KARLŮ

Písničky Karlů Gotta, Hašlera, Černocho, Hály, Štědrého i Zicha si užili senioři velkomeziříčského domova.

Park domova pro seniory ožil ve středu 19. července hudbou a dobrou náladou. Konala se zahradní slavnost pro klienty domova, jejich rodiny, přátele, známé a širokou veřejnost. Příjemný chládek altánu chránil návštěvníky před úporným vedrem, a všichni si tak mohli nerušeně vychutnat vystoupení zpěváka, moderátora a herce Šimona Pečenky. Písničky

z repertoáru několika Karlů potěšily, mnohé zanesly zpět do mladých let. Zazněly třeba Popelky, Lodí bílou či Mám malý stan. „Při téhle písničce vždycky dostanu chuť na buřta nařiznutého pěkně do hvězdičky a pomalu opékaného nad ohněm, do něj odkapává šťáva, až to praská,“ říčil zpěvák posluchačům svoje chutě a lze předpokládat, že mnohé z nich navnadil. Lidé zpívali spolu s ním, tleskali, bavili se. Příjemné dopoledne to bylo.

Martina Strnadová

ZEUS NAKONEC PERUNA PORAZIL

Symbolicky v den, kdy jsme si připomínali svátek soluňských bratrů sv. Cyrila a Metoděje, ovládl velkomeziříčské náměstí Řecký večer. Akce začala v pět hodin odpoledne, ale už krátce před půl šestou si od nejvyššího řeckého boha vládu nad městem chtěl vzít zpátky slovanský bůh bouře, hromu a blesku Perun. Jeho panování však trvalo jen chvíli a nad městem se opět rozzářilo až téměř středozemní slunce.

Večer zahájil nejprve v řečtině, poté v angličtině, a nakonec i v češtině starosta města

Alexandros Kaminaras. A pak už začala hrát skupina Prometheus, která řeckými rytmy brzy roztančila náměstí.

Z řecké taverny se zatím linuly až božské vůně a lákaly na řecké speciality jako například souvlaki, musaku, giouvetsi, tzatziki, choriatiiki salata, baklavu atd. To vše se zapíjelo řeckými víny.

Velkomeziříčské náměstí se pomalu nořilo do tmy a přišel další krásný letní večer, zábava nabírala na intenzitě a na náměstí vládla atmosféra jak někde pod athénskou akropolí.

Petr Chňoupek

V červenci se v Dolním mlýně v Balínách uskutečnil již 6. ročník historických bicyklů.

SPANILOU JÍZDU VEDL KOSTITŘÁS

Po řádné prezenci, zahrnující převzetí soutěžních čísel, se jezdci shromáždili na společnou fotografii a následně vyrazili na spanilou jízdu Balinským údolím až na velkomeziříčské náměstí. Tam na ně již čekaly davy, vítaly je máváním a radostnými pokřiky. Po prohlídce kostela sv. Mikuláše se všichni vydali na cestu zpět k Dolnímu mlýnu, kde si večer užili piknik v doprovodu kapely The Suspensors. Nechyběla zde ani soutěž o nejlepší kostým či historický bicykl. „Cenu za nejelegantnější oděv získala Magdaléna Dařbujanová z Lukova u Moravských Budějovic, nejhezčí historický bicykl přivezl František Uhlíř od Jívoví. Chtěl bych ještě moc poděkovat Jardovi Březnovi a Františku Uhlířovi za obrovskou pomoc při organizaci celé akce, dále také panu děkanovi Jiřímu Kaňovi, který nás provedl po kostele, sdělil nám vzácné a zajímavé informace o něm a následně nás i v podvečer přímo na mlýně navštívil,“ uvedl Petr Vidlák, hlavní organizátor akce a majitel balinského mlýna. Troufáme si říci, že už nyní se všichni těší na další ročník.

ODEŠLI Z NAŠICH ŘAD

Vladimír Duben, Velké Meziříčí, 76 let, 5. 7. 2023

Děkujeme všem příbuzným, přátelům a známým za účast a projevené kondolence při posledním rozloučení dne 13. 7. 2023 s panem **Vladimírem Dubnem** z Velkého Meziříčí.

Zarmoucená rodina

Jan Trojan, Velké Meziříčí, nedožitých 86 let, 10. 7. 2023

Děkujeme všem příbuzným, přátelům a známým za účast a projevené kondolence při posledním rozloučení dne 14. 7. 2023 s panem **Janem Trojanem** z Velkého Meziříčí.

Zarmoucená rodina

Rudolf Horký, Velké Meziříčí, 74 let, 11. 7. 2023

Děkujeme všem příbuzným, přátelům a známým za účast a projevené kondolence při posledním rozloučení dne 19. 7. 2023 s panem **Rudolfem Horkým** z Velkého Meziříčí.

Zarmoucená rodina

Jarmila Havelková, Stránecká Zhoř, nedožitých 80 let, 16. 7. 2023

Děkujeme všem příbuzným, přátelům a známým za účast a projevené kondolence při posledním rozloučení dne 22. 7. 2023 s paní **Jarmilou Havelkovou** ze Stránecké Zhoře.

Zarmoucená rodina

Vladimír Krejčí, Velké Meziříčí, 49 let, 15. 7. 2023

Josef Krejčí, Velké Meziříčí, 92 let, 17. 7. 2023

Děkujeme všem příbuzným, přátelům a známým za účast a projevené kondolence při posledním rozloučení dne 26. 7. 2023 s panem **Josefem Krejčím** z Velkého Meziříčí.

Zarmoucená rodina

Eva Hlaváčová, Stránecká Zhoř, nedožitých 68 let, 20. 7. 2023

Děkujeme všem příbuzným, přátelům a známým za účast a projevené kondolence při posledním rozloučení dne 31. 7. 2023 s paní **Evou Hlaváčovou** ze Stránecké Zhoře.

Zarmoucená rodina

MĚSTO VELKÉ MEZIŘÍČÍ

Tajemník městského úřadu
vyhlašuje výběrové řízení na

**ADMINISTRATIVNÍHO
PRACOVNÍKA**
pracovníka odboru správního

na dobu neurčitou
termín nástupu: ihned
bližší informace podá
Ing. Josef Švec tel.: 566 781 150

Více informací naleznete na
www.velkomezirici.cz
v sekci Úřední deska

VZPOMÍNÁME

Dne 1. srpna tomu byly 2 roky, co nás navždy opustil pan **Jaroslav Hermány**. Stále vzpomínají manželka a synové s rodinami.

Dne 30. srpna 2023 tomu bude již rok, kdy nás navždy opustila naše milovaná babička, paní **Marie Perníčková**.

S láskou a vděčností stále vzpomínají, v srdci vzpomínky uzavřené mají a všem známým za krátkou vzpomínku děkují vnuci Adam a Ondřej Dočkalovi.

Kdo v srdcích žije – neumírá

Dne 2. srpna jsme si připomněli první smutné výročí, co nás navždy opustil pan **Petr Navrátil** z Velkého Meziříčí.

Po Tvém odchodu zbyl jenom velký žal a my s bolestí v našich srdcích musíme žít dál.

S láskou a úctou vzpomíná celá rodina.

Všichni kdo jste jej znali a měli rádi, věnujte mu prosím s námi tichou vzpomínku.

Krásná léta s Tebou prožitá nás budou provázet do konce života. Dík za to, čím jsi pro nás byla, za každý den, jež jsi pro nás žila.

Dne 29. 8. 2023 uplynou 4 roky, kdy nás navždy opustila paní **Věra Trojanová**. S láskou vzpomínají děti s rodinami.

ECO Velké Meziříčí
JAZYKOVÉ KURZY
ZAHÁJEN ZÁPIS
do jazykových kurzů na školní rok 2023/24
ANGLIČTINA, NĚMČINA,
FRANCOUZŠTINA, RUŠTINA
eco-prochazkova@seznam.cz tel.: č. 602 325 108

Provozní doba kanceláře
redakce Velkomezirická:

Pondělí: 13-17 hodin
Středa: 10-12 hodin
Pátek: 8-12 hodin

REALITY
vysočina
Realitní kancelář
Náměstí 80/4, Velké Meziříčí
tel.: 777 636 157
www.realityvysočina.eu

32 LET PLNÍME SNY O BYDLENÍ

- stanovení tržních cen pro dědická řízení
- zprostředkování prodeje a pronájmu nemovitostí

Děkujeme Osobní asistenci Charity Žďár nad Sázavou s pobočkou ve Velkém Meziříčí za dlouhodobou péči o paní Miladu Klapalovou.

Děkujeme za profesionální a lidský přístup všech asistentek, které umožnily její pobyt v domácím prostředí.

Rodina Klapalova

SOUKROMÁ INZERCE

Nabízíme zpracování (nařezání, našťipání, srovnání) dřeva. Tel.: 731 457 371

Koupím historický motocykl nebo moped možno i nekompletní, díly aj. Tel.: 774 746 668

Koupíme nemovitost ve Velkém Meziříčí a okolí, dům, byt, st. pozemky, pole, lesy, i v exekuci, platba v hotovosti. Tel.: 605 054 470

Provádím veškeré malířské a natěračské práce. Tel.: 605 054 470

Prodám suché palivové dřevo, smrkové cena od 1090 Kč za metr. Nabízíme i přepravu dlouhé kulatiny. Tel.: 605 054 470

Půjčím štípací a řezací automat. Tel.: 731 457 371

Koupím truhlářskou srovnávačku / hoblovku / s protahovačkou KDR nebo ROJEK. Tel.: 774 707 147

Koupím motocykl Simson Enduro nebo Electronic nebo MZ ETZ 150/250 nebo Jawa 350/632-640. Tel.: 775 240 360

Prodám palivové dřevo (šťipané). Tel.: 605 054 470

Koupím byt ve Velkém Meziříčí – Velké Bíteši. Tel.: 777 732 777

Prodám nový herní počítač skládaný z komponent. Počítač je určený pro náročnější hry, ale i pro grafickou, či projekční činnost. Cena 20000 Kč. Nabízím záruční i pozáruční servis. Dále nový kancelářský počítač zaměřený na spolehlivost a nízkou spotřebu energie za 18000 Kč. Nabízím také zálohování dat a řešení technických problémů s PC, telefony a dalšími zařízeními. Volejte na 731975328.

Vykupuji kulatinu i dřevo „na stojáka“, které pokácíme, odvoz zajištěn. Tel.: 731 457 371

Koupím pozemek – zahradu v oblasti Velkého Meziříčí. Tel.: 777 732 777

Koupím československé dukáty aj. zlaté mince. Tel.: 778 080 060

Nabízíme těžbu dřeva harvestorem, ruční těžba, vyvážení dřeva, odvoz a výkup dřeva. Možnost i za odvoz dřevní hmoty. Tel.: 731 457 371

Prodám štípané dřevo – dub, buk, smrk, borovice. Doprava zajištěna. Tel.: 731 457 371.

Koupím staré hračky, šlapací autíčka, pивní lahve s nápisem, plechovice od olejů, motocykly a součástky k nim. Tel.: 732 400 672. Děkuji

Provádíme rekonstrukce bytového jádra, zednické práce a stavební práce. Tel.: 777 700 901

Koupím vojenskou výstroj např.: vysouvací nože, tropické klobouky, oblečení pískové zelené, modré barvy, kanady boty okované-plátěné, maskáče, muniční bedny, bundy s kožichem, ruksaky. Nabídněte cokoliv i poškozené! Volejte nebo prozvoňte na tel.: 732 400 672. Děkuji

Koupím stavební pozemek ve VM a okolí. Tel.: 731 457 371

Mladým začínajícím manželům nebo bydlícím v paneláku nabízím 3 pokojový slunný byt s příslušenstvím v prvním poschodí rodinného domu. Dům má velkou garáž, uhelnu, dvorek i malou zahrádku. V přízemí bydlí starší otec s invalidní dcerou. Možnost, s budoucí vyhlídkou stát se majitelem domu, a pokračovatelem po sepsání

právní smlouvy v udržování či zvelebování rodinného domu. Jedná s právní jistotou nutnou podmínkou dohody. Vítán domácí kutil. ZN: Čestné jednání. Tel.: 732 950 162.

Objednáváme na srpen 20 týdně kuřice, nesou. Celoročně prodáváme levnou směs pro nosnice a králíky, nyní 25 kg za 340 Kč (prodáváme od 9 do 19 hodin vždy po telefonické domluvě). Dále prodáváme kulaté balíky kvalitně usušeného sena, průměr 160 cm. Seno je v bio kvalitě. Tel.: 737 477 773, Hrbov 42 www.novotny-hrbov.unas.cz.

Dobrý den, mám zájem o koupi garáže ve Velkém Meziříčí a blízkém okolí. Pokud zvažujete prodej garáže, prosím, zavolejte mi. S případným vyklizením rád pomůžu. Případně, jako odměnu za doporučení prodávajícího nabízím 5000 Kč. Děkuji. Tel.: 608 368 532

Hledám kamarádku nebo kamaráda na delší procházky a kulturu. Tel.: 724 085 1044

Pronajmu od 1. 9. 2023 nový byt 2+kk na ulici Školní – mezonet, vše na jih, zateplený, energ. velmi úsporný, cena 9.500 Kč + spotřeba energie. Ne dom. zvířata (psi, kočky). Tel.: 776 319 525, volat večer.

Obec Dolní Heřmanice pořádá

v sobotu 12. srpna 2023

Program:
13.00 Nivničanka - Jihomoravský kraj
14.30 Věnovanka - Středočeský kraj
16.00 Podhoranka - Jihočeský kraj
17.30 Muzikanti Ladislava Prudíka - kraj Vysočina
19.00 Moravská Veselka - Olomoucký kraj

XV. ročník vstupné 200,- Kč
Heřmanické dechovky

Pořadem provází Jiří Helán
Občerstvení zajištěno!

AKCE SE KONÁ ZA KAŽDÉHO POČASÍ-areál zastřešen

nákup, prodej
i pronájem nemovitostí

ocenění nemovitostí
pro dědická řízení

Jiří Krča
777 732 777

AUTO DOBROVOLNÝ

Hledáme přijímacího technika

– požadováno středoškolské vzdělání technického směru

Hledáme automechanika/autotronika

– požadováno alespoň vyučen v oboru

Kontakt: **Stanislav Krejčí**, Tel.: **602 773 028**
Email: **servis.vm@autodobrovolny.cz**

MAN Energy Solutions

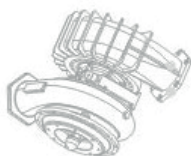
PB
ST

BAVÍ TĚ PRÁCE NA CNC STROJÍCH?

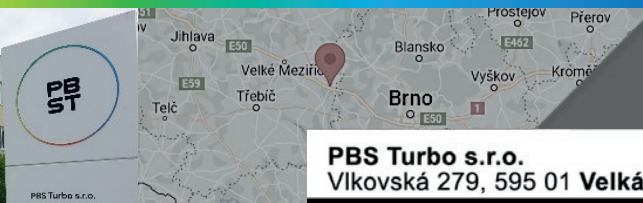
PŘIDEJ SE K NAŠEMU SKVĚLÉMU TÝMU!

U nás najdeš:

- ✓ stabilitu nadnárodní firmy
- ✓ přátelskou a férovou firemní kulturu
- ✓ za dobře odvedenou práci motivující mzdu a něco navíc

Pro více informací napiš nebo volej.
Těšíme se na tebe.

+420 773 500 055
 petra.petlakova@pbsturbo.eu
 www.turbo-kariera.cz

PBS Turbo s.r.o.
Vlkovská 279, 595 01 Velká Bíteš

ZAMĚSTNÁNÍ VE VELKÉM MEZIŘÍČÍ

Technik CNC technologií
 Specialista obráběcích
 technologií
 Obchodník

Více informací na www.rotana.cz/kariera

ROTANA a.s.

Již více jak 20 let ve svém závodě ve Velkém Meziříčí produkujeme obráběcí nástroje, od návrhu až po finální realizaci.

Výrazným způsobem rozšiřujeme produkci navázanou na nové poptávky nástrojů pro zdravotnictví. Budeme stavět nové prostory. Máme vize pro další období. Potřebujeme nové kolegy...

Prysmian
Group

PRYSMIAN STARS

FAMILY DAY

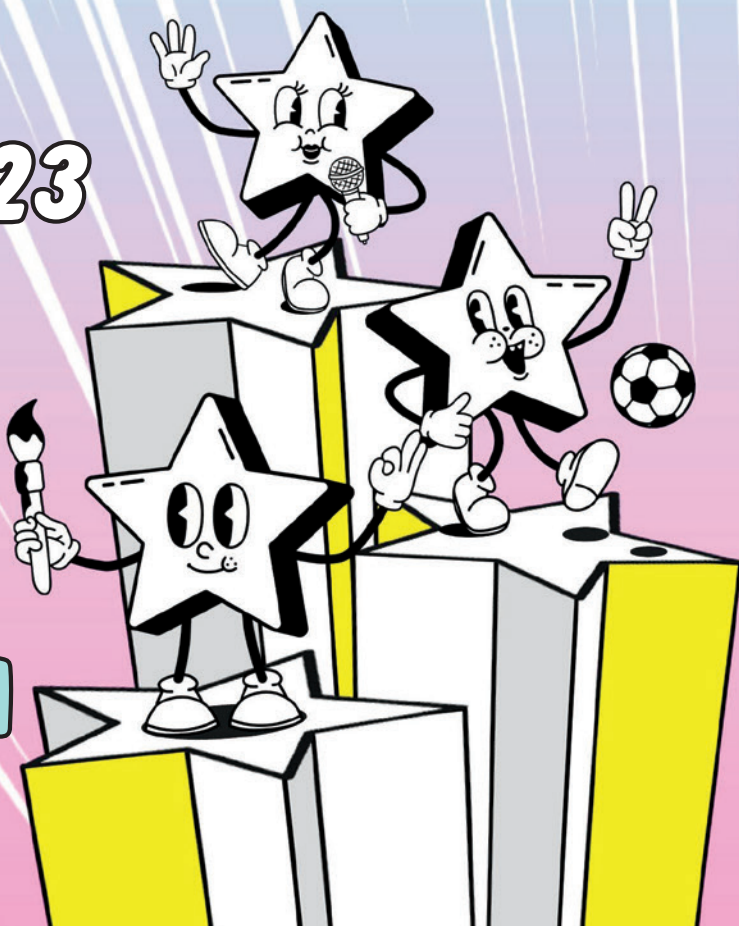
nechte své hvězdičky zazářit

ATRAKCE ★ SOUTĚŽE ★ ZÁBAVA
pro celou rodinu až do večera

Velké Meziříčí
v pátek 01.09.23
na NÁMĚSTÍ
od 15:00

koncert

PAVEL GALLTA

SOCIÁLNÍ SLUŽBY MĚSTA VELKÉ MEZIŘÍČÍ

Mininěmčina

Co udělat proto, abychom donutili naše odpočívající mozky aspoň trochu se rozhýbat?

Hrajeme dětské hry Jméno, město a Člověče, nezlob se, ale ty jsou pouze mechanickým vyplněním společně stráveného času, stále se opakující jednoduchou činností. Přemýšlíme o tom, jak to zkusit jinak. Nakupujeme v místních obchodních centrech, která mají německé či rakouské majitele, a často se setkáváme se zbožím, na němž jsou německé či anglické nápisy, jimž většina z nás nerozumí. Podobné je to s reklamami v časopisech či v televizi. A tak vznikla myšlenka: což takhle začít se trochu učit cizí jazyk?

Problém je v tom, že případní zájemci o toto učení se liší svými jazykovými zkušenostmi, ale naprostá většina se z cizích jazyků setkala ve škole jen s ruštinou. Dohodli jsme se tedy na dobrovolném kroužku tzv. Mininěmčiny. Máme k dispozici jednoduchou učebnici Němčina – Slovíčka a gramatika pro začátečníky. Napsaly ji v Mnichově tři německé učitelky jazykové školy a má obtížnost A1. Zdá se nám, že je praktičtější než učebnice vydávané českými autory. Jsou v ní uvedeny nejčastěji se vyskytující okruhy konverzace v jednoduchých větech jako např. Rodina, domácnost, nakupování, na poště, u policie, v hotelu. Zajímavé je, že učebnice uvádí např. rozdíly užívaných pozdravů v německy mluvících zemích (Německo, Rakousko, Švýcarsko) aj. Zatím je nás osm odvážných a počítáme i s tím, že někteří odpadnou. Zkusíme to.

Klienti DPS

DĚJE SE V KNIHOVNĚ tentokrát na téma VELKÉ HRY

MĚSTSKÁ
KNIHOVNA
Velké Meziříčí

Tak jako se rok překulil do své druhé poloviny, tak se také zrcadlově překlopily tyto mrňavé články o městské knihovně. V lednu měl první z nich téma Zavřeno, v červenci Otevřeno. Únor přinesl zmínku o Malých hrách za běžného provozu, srpen nabízí Velké hry mimo obvyklý cvrkot v půjčovnách. Tentokrát budou zmíněny jen takové, které vymyslíme, připravíme a realizujeme sami od A po Z.

Takže stranou zůstanou veškeré aktivity založené na entuziazmu více organizátorů. (Nejstarším takovým počinem je PÁLENÍ ČARODĚJNIC, kterému dýchá na záda recitační klán JÁ, BÁSNIČKA a benjamínek ČAS NA ČTENÍ.) Zato zmíníme tradici náročných zahradních akcí pro veřejnost plně v naší režii! Umíme se pustit do takových síleností, jakými jsou nedělní oslavy dnů dětí. Možná si vzpomenete na červnové ZIMNÍ RADOVÁNKY se skutečným sněhem! Zrovna jako se parádně vyřádíme při celodenních akcích těsně přiléhajících ke koncům školního roku nebo letních prázdnin. Naposled jsme zde zřídili ZOO a byla to jízda! Vždycky se snažíme o společné zážitky (pra)rodičů s dětmi při opravdu bláznivých disciplínách. Nikdy nechybí stánky s dobrůtkami ani ty s cenami. Zcela záměrně nabízíme spíše vodu se šťávou a skok v pytli, než pomelo-grep a skákačí hrad. A přesto se nikomu nechce domů.

I na ponuré podzimní večery máme triumf. Už pomýšlíme na chystání třetího ročníku STEZKY ODVAHY. Loni byl zájem tak veliký, že nám dá tentokrát hodně zabrat, abychom statečně dítka neochudili o prožitek lehoulinké hrůzy, zato je i rodiče zbavili zážitku dlouhého čekání. To má ale čas. Před tím nás čeká ještě premiéra KNIHOVNÍ STOPOVANÉ, a kdo ví, třeba se také stane každoroční Velkou hrou.

text: Ivana Vaňková, foto: Josef Matějček, Tina Kárníková

ZE ZÁMKU

DÍL 20: NAROZENÍ DÍTĚTE

Příchod dítěte na svět byl v minulosti spojen s řadou zvyků a obyčejů, které se postupem času vytratily. Pojmy koutnice, boudnice či úvodnice už většinou lidí nic neříkají, hrnec koutňák už v domácnosti také nepoužíváme. Díky sbírkovým předmětům si ale tyto zvyky, které provázely narození dítěte, můžeme připomenout.

Když žena v minulosti porodila, ležela i s novorozencem po dobu šestinedělí v koutě. Kout bylo lůžko, které stávalo v levém rohu u čelní stěny světnice a od zbytku místnosti bylo

o d d ě l e n o závěsem. Tomuto závěsu se říkalo koutní plachta či koutnice, na Horácku byla nazývána také jako boudnice. Oddělení lůžka zajišťovalo matce i dítěti klid a rovněž tak měli být chráněni před zlými silami.

Ve sbírkách nalezneme hned několik koutních plachet, které se do muzea dostaly darem, dvě dokonce zakoupil Dámský odbor v roce 1893. Většina z koutnic pochází z přelomu 18. a 19. století, popřípadě z první poloviny 19. století. K těm nejstarším se řadí plachta z Bochovic, která byla zhotovena v roce 1750.

Předměty ovšem nejsou zajímavé jenom svým stářím, ale důležitý je také jejich příběh a okolnosti, za jakých se do mu-

zea dostaly. U jedné z plachet je ve starém inventáři uvedeno, že pochází z Pavlova, protože ji do muzea darovala Anna Karásková, domkářka právě z této obce. Ovšem

později bylo zjištěno, že boudnice pocházela z Horních Radslavic, kde ji do výbavy dostala Marie Smejkalová, když se vdávala za Karásku z Pavlova. Přišla ovšem válka a s ní nouze o tkaniny, a tak ji darovala své snaše Anně Karáskové, aby z ní ušila svému muži košili. Ta tak neucinila z obav o trvanlivost této látky a užívala ji raději jako přikrývku na postel.

S koutem souvisí i koutní hrnec neboli koutňák. Ve své původní funkci se užíval k nošení slepičí či jiné vydatné polévky šestinedělkám do kouta. Ovšem stejně jako další předměty v lidovém prostředí, i koutňák býval víceúčelový a sloužil například

k přenášení pokrmů na pole. Jeden z hrnců darovala do muzea v roce 1932 Antonie Vaňková, která spolu se svým manželem Aloisem, který byl obchodníkem, vlastnila dům pod radnicí. Dnes jej známe jako cukrárnu.

Miminko bylo samozřejmě třeba do něčeho obléci, a tak v depozitáři nalezneme například krásný háčkováný komplet skládající se z čepičky a kabátku z prvního poloviny minulého století.

Po dobu šestinedělí, někdy až do půl roku, bylo dítě zavinováno do peřinky. K převázání peřinky pak sloužil zhruba dvoumetrový pásek, který se nazýval povijan.

V roce 1938 se Františku Josefu Svobodovi podařilo do sbírek získat povijan z nedalekých Laviček, který je vyroben z hrubšího plátna a zdoben pestrobarevnou výšivkou.

Text a foto: Lucie Pavelcová

PŘEDCHOZÍ DÍLY
NAJDETE ZDE

ÚVODNICE

Součástí narození dítěte byl i církevní obřad zvaný úvod, kdy bylo matce udělováno požehnání při prvním příchodu do kostela po porodu. Ženy přicházely ve svátečním oděvu, v některých regionech byla žena zahalena do plachty zvané úvodnice, kterou částečně ovinula i dítě. Tyto pleny

dostávaly nevěsty před svatbou od své matky či kmotry. Ve sbírkách muzea se nacházejí úvodnice především z 19. století, a to například z Rohů, jižních Čech a samozřejmě i z Velkého Meziříčí. Na pleně ze Znehtínku je mezi motivy drobných květů a různých písmen vyšit dokonce

i letopočet 1861, což by mohl být rok zhotovení.

FUNNY FEST NABÍDNE HUDBU I SLALOM S BRÝLEMI

Již devátý ročník multižánrového festivalu Funny Fest se uskuteční v pátek 18. srpna od 15 hodin na náměstí ve Velkém Meziříčí. Pořadatelem je nízkoprahové zařízení Wellmez.

Na festivalu vystoupí umělci z Velkého Meziříčí a okolí, kteří se vzdali nároku na honorář. Akci zahájí zpěvačka Michaela Šedivá, kterou následně vystřídá kapela Jaykey. Těšit se můžete také na kapely Sqost a Vzhůru a níž. Hudební program zakončí skupina HangOver. Jako doprovodný program bude připraveno malování na obličej, fotbálek nebo výroba vlastních placek. Vyzkoušíte si i slalom s brýlemi simulujícími stav po požití alkoholu nebo marihuany. Ve fotokoutku se budete moci vyfotit s různými rekvizitami. Na akci zavítají také známí a oblíbení TikTokeři.

Ke koupi budou výrobky od klientů Denního stacionáře Nesa a Centra duševního zdraví Klub v 9. I letos se o občerstvení postará Jan Dvořák, který provozuje místní klub Rock Depo. Kávu a dezert si budete moci dát v oblíbené Kavárně a bistru Termoska.

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Wellmez spadající pod Oblastní charitu Žďár nad Sázavou působí ve Velkém Meziříčí od roku 2011. Pracovníci zařízení poskytují pomoc a podporu dospívajícím, kteří se ocitli v nepříznivé životní situaci (experimentování s návykovými látkami, vztahové a psychické problémy) nebo jsou těmito situacemi ohroženi.

-red-

SEMINÁŘ KE KOTLÍKOVÝM DOTACÍM BUDE V JUPITERU

Máte starý KOTEL?

Požádejte si o kotlíkovou dotaci a získáte až 95 % výdajů!

A co víc! Nyní nepotřebujete mít na kontě desítky tisíc korun, stát vám je dá předem. Cesta k dotaci je snadná, více na www.kotlikydotace.cz.

Spolufinancováno Evropskou unií
Ministerstvo životního prostředí

OD 1. ZÁŘÍ 2024
ZÁKAZ KOTLŮ
1. A 2. EMISNÍ TŘÍDY

Máte starý kotel? Od 1. září 2024 budou zakázány kotle 1. a 2. emisní třídy. Na pořízení nového můžete požádat o dotaci a získat až 95 % výdajů.

Podrobnosti o kotlíkových dotacích v Kraji Vysočina pro nízkopříjmové domácnosti získáte na semináři, který proběhne 16. srpna od 16 do 18 hodin v Jupiter klubu.

Příjem žádostí o dotace bude probíhat od 1. 9. 2023 do 31. 8. 2024.

Více informací naleznete na webu Kraje Vysočina: www.kr-vysocina.cz/kotliky. Případné dotazy můžete směřovat na kotlíkovou linku 564602888 nebo na email: kotliky@kr-vysocina.cz.

HRAJTE SI S KNIHOVNOU

Knihovní cestovka pořádá na své zahradě malé prázdninové zájezdy každé pondělí, středu a pátek od 3. 7. do 1. 9. 2023, více v půjčovně pro děti Městské knihovny Velké Meziříčí

Knihovní stopovaná proběhne 22. a 24. 8., odchod v 9:00, návrat do oběda. Klasická hra v tradičním provedení pro děti každého věku, dospělí vítáni, trasa nenáročná, kočárky možné. Rezervace nutná na oddělení pro děti do 12:00 v pondělí 21. 8. Při dešti akce padá.

KDY A KAM VYRAZIT NA FOTBAL

FC Velké Meziříčí A

Neděle 6. 8. 2023 17:00
Neděle 13. 8. 2023 10:15
Neděle 20. 8. 2023 16:30
Neděle 27. 8. 2023 10:15
Neděle 3. 9. 2023 16:00

Ždírec – Velké Meziříčí
Velké Meziříčí – Speřice
Tasovice – Velké Meziříčí
Velké Meziříčí – Líšeň B
Lanžhot – Velké Meziříčí

FC Velké Meziříčí B

Neděle 13. 8. 2023 14:00
Sobota 19. 8. 2023 16:30
Neděle 27. 8. 2023 14:00
Sobota 2. 9. 2023 16:00

Velké Meziříčí B – FŠ Třebíč
Žďár nad Sázavou B – Velké Meziříčí B
Velké Meziříčí B – Vrchovina B
Chotěboř – Velké Meziříčí B

FC Velké Meziříčí C

Sobota 12. 8. 2023 14:00
Neděle 20. 8. 2023 16:30
Sobota 26. 8. 2023 14:00
Neděle 3. 9. 2023 16:00

Velké Meziříčí C – Bystřice nad Pernštejnem B
Vír – Velké Meziříčí C
Velké Meziříčí C – Moravec
Dolní Rožínka – Velké Meziříčí C

JAKUB PUSTINA ZAZPÍVÁ S GABRIELOU BEŇAČKOVOU

Po boku žďárského tenoristy Jakuba Pustiny se velkomeziříčskému publiku představí světová sopranistka Gabriela Beňáčková. Koncert hudebního festivalu Jakub Pustina a jeho hosté proběhne v Jupiter klubu 17. září od 19 hodin.

Jakub Pustina již dvacet let patří mezi přední operní pěvce a díky své houževnatosti, mohutnému hlasu a talentu se propracoval až na pěvce nejnáročnějších operních partů na světě,

a to partů Richarda Wagnera. Díky své nezdolné hlasové výdrž a brilantní technice patří do hrstky pěvců na celém světě, kteří jsou schopni zvládnout extrémně dlouhý a extrémně náročný part Wagnerova Tristana. Jakub Pustina však zůstává nadále vysočinským patriotem a jeho festival je tak již neodmyslitelnou součástí kulturního dění na Vysočině.

-red-

DEN ZDRAVÍ SE KONÁ V ÚTERÝ 5. ZÁŘÍ

Se zahájením školního roku si Zdravé město Velké Meziříčí připravilo akci plnou zdraví na náměstí. Těšit se můžete na hudebně zábavné vystoupení pro děti, kuchařskou show s Pavlem Brichzinem (šéfkuchař restaurace Čestř Praha), ochutnávky dobrot, měření cholesterolu a cukru v krvi nebo stánky s regionálními potravinami.

-tik-

PŘIJĎTE NA DEN ZÁCHRANÁŘŮ

Tradiční zářijová akce se uskuteční ve čtvrtek 7. září od 10 do 12 hodin na velkomeziříčském náměstí. Součástí budou ukázky zásahů jednotlivých složek, výcvik psů, záchrana života. Na akci spolupracuje hasičský záchranný sbor, Policie ČR, městská policie, Zdravotnická záchranná služba Kraje Vysočina a BESIP Kraje Vysočina s dopravní prevencí.

-tik-

DÓZA UŽ PŘIPRAVUJE NOVÝ ŠKOLNÍ ROK

Hned 1. září Dóza spouští zápis do kroužků. Přihlásit se můžete na webu Dozavm.cz.

Dětský den aneb Bezpečně do školy si s dětmi užijete 4. září od 8 do 15 hodin na dopravním hřišti.

Zdravě a bezpečně na dopravním hřišti si děti zajezdí 19. září od 15 do 18 ho-

din. Akce pro širokou veřejnost se koná v rámci Evropského týdne mobility – Kombinuj a jeď!

Na Dračí létání na Fajtově kopci se můžete těšit 24. září. Odpoledne plné zábavy, smíchu a pohybu proběhne od 14 do 18 hodin. Se svými papírovými výtvary můžete soutěžit ve třech ka-

tegoriích – děti 3–6 let, děti 7–14 let a všichni nad 15. Nezapomeňte, že k soutěži je nutné se registrovat, a to už od 1. do 20. září, cena je 50 Kč. Registraci lze provést i přímo na místě, ovšem za cenu 100 Kč. Za nepříznivého počasí se akce nekoná.

Více informací na www.doza.cz

DÓZA
středisko volného času
Velké Meziříčí

PŘIHLAŠOVÁNÍ DO KROUŽKŮ

BUDE SPUŠTĚNO

1.9.2023

NA STRÁNKÁCH

WWW.DOZAVM.CZ

AŤ MEZIŘIČŠTÍ GYMNAZIUM CHRÁNÍ, PŘEJE SI TROJÁNEK

Učitel matematiky a fyziky RNDr. Aleš Trojánek, PhD. spojil celý svůj profesní život s velkomeziříčským gymnáziem. Od roku 1997 stál v jeho čele, tedy dlouhých šestadvacet let. V červenci jako ředitel školy skončil. Nicméně na velký odpočinek se ani v penzi nechystá. S gymnáziem a taktéž s fyzikou nechce ztratit kontakt. Hodlá pár hodin stále učit, účastnit se fyzikálních seminářů a některé z nich pořadat, udržovat vztahy prospěšné škole. Velmi mu na ní totiž záleží.

S jakou vizí jste v roce 1997 na pozici ředitele nastupoval a co se vám z ní podařilo, či nepodařilo naplnit?

Vizi rozvoje jsem samozřejmě měl. Po materiální a personální stránce se řada věcí podařila. Ale to, o co jsem usiloval asi dvacet let, se mi uskutečnit nepovedlo. A to postavit novou tělocvičnu včetně zázemí, knihovny, studovny, společenského prostoru. Nakonec je opravená a provozuschopná tělocvična původní. Chtěl jsem víc – prostor, kde by žáci mohli pobývat, studovat, cvičit, jeho součástí by byla případně i kavárna. Ztroskotalo to vždycky na penězích. Ať bylo vedení kraje, coby našeho zřizovatele, jakékoli, nikdy jsem to neprosadil. Mám připravenou pěknou studii, ale bohužel, zůstala ležet v šuplíku.

To je škoda, vize je to krásná. Ale otočme, co se podařilo?

Zlepšit podmínky pro žáky a učitele, vybavit učebny, kabinety a některé laboratoře. Vybudovat centrální šatny, hygienická zařízení, nové venkovní hřiště, vyměnit okna. Snažil jsem se též přispět k příjemné a tvůrčí atmosféře mezi zaměstnanci a mezi učiteli a žáky.

Směřování školy zůstalo dle vašich představ?

Snažil jsem se zachovat všeobecnost. Jsme gymnáziem pro Velké Meziříčí a okolí, nechtěl jsem proto žádné úzké specia-

lizace. Vždycky jsem trval na tom, abychom zůstali všeobecně vzdělávací školou s tím, že si žáci vyšších ročníků mohou vybrat volitelné předměty, ale určité míry všeobecného vzdělání se musí dostat všem.

Tendence k úzké specializaci gymnázií byly?

Dřív ne, až se vznikem rámcových a školních vzdělávacích programů počátkem nultých let k tomu dochází a asi bude i u nás.

V čem vidíte současný největší problém školství?

Těžko to jednoduše říct. Myslím, že dřív byli žáci víc motivovaní, i když ne všichni. A covid nadělal mnoho nepěkného, žáci se moc nepřipravovali a jejich pocit, že to tak půjde dál, částečně setrvává. Snad se to zase vylepší.

Změnili se v něčem žáci za ty roky, co učíte?

Žáci a žákyně mají například více možností jak získávat informace z různých zdrojů. Všechno se vyvíjí a nemohl bych říct, že dřív to bylo mnohem lepší nebo naopak.

Co nového přibýlo ve výuce, kromě vsudypřítomné IT techniky?

Zavedli jsme předmět základy přírodních věd, jehož smyslem je pokusit se prostřednictvím badatelsky orientované výuky čas-

Martina Strnadová

D. HALLIDAY · R. RESNICK · J. WALKER
2 Fyzika
Fyzika HALLIDAY RESNICK WALKER
10000

tečně integrovat pohled na přírodu. Každého půl roku jej učí jiní učitelé, neboť se týká geografie, biologie, chemie a fyziky. Například v geografii jde o práce v terénu, v biologii o složitější laboratorní práce, náplní fyzikální části předmětu jsou elementární poznatky z kvantové fyziky a frekventanti tohoto předmětu absolvuji zajímavé laboratorní práce například s AFM mikroskopem. Pomůcky na laboratorní práce nám zapůjčí a na výuce se podílejí pracovníci Ústavu fyzikálního inženýrství Fakulty strojního inženýrství VUT v Brně. I v humanitních předmětech se kolegyně snaží o prvky badatelské výuky a dochází i ke spolupráci při výuce v předmětech matematika a dějepis.

Mění se úspěšnost zdejších studentů v přijímacím řízení na vysoké školy?

V podstatě se na školy dostávají všichni. Otázkou je, jak jsou potom dál úspěšní.

Zájem o velkomeziříčské gymnázium je trvale stejný?

Zájemců máme každoročně podobný počet, přepis, ale ne dramatický. Stává se, že Bítešáci nám utíkají do Brna, ale stav máme setrvalý, naplňujeme dvě třicetičlenné třídy. O víceleté gymnázium je zájem větší než o čtyřleté.

Vedou se diskuse o zachování víceletých gymnázií. Co vy na to?

Uvědomuji si význam existence víceletého gymnázia zrovna tady pro Meziříčí. Kdyby tu nebylo, tak žáci odejdou a už se do Meziříčí nevrátí. A že by víceleté gymnázium zaniklo, si nemyslím. Ve velkých městech, třeba v Praze, je mnoho dalších škol i jiných zřizovatelů, a i tak je tam procento víceletých gymnázií mnohem větší než na Vysočině. Takže budoucnost to asi má.

Vašimi obory jsou matematika a fyzika. Chtěl jste být vždycky pedagog?

V podstatě ano.

Který z oborů máte raději?

Když jsem se stal ředitelem, můj úvazek se zmenšil a zůstal jsem jen u fyziky. Ta je mi bližší.

Co konkrétně?

Všechno, ale asi nejzajímavější je z řady důvodů kvantová fyzika a teorie relativity. Kvantová fyzika objasnila strukturu atomů, molekul, periodickou soustavu prvků, fungování pevných látek a mnoho dalších aspektů našeho světa. Je základem pro všechny moderní technologie od počítačů a laserů až po jaderné elektrárny. Navíc z koncepčního hlediska má v sobě cosi „tajemného“. Teorie relativity vnáší jiný pohled na prostor a čas, než na jaký jsme zvyklí, a bez jejich poznatků se neobejdou například zařízení GPS...

Vídám vás často na přednáškách festivalu filozofie. Co vás na filozofii nejvíc baví?

S matematikou a fyzikou se prolíná. V teorii poznání hraje fyzika větší roli než filozofie. Jsem aktivním členem Jednoty českých matematiků a fyziků (JČMF). V jejím rámci spolu s naším gymnáziem organizujeme semináře o filozofických otázkách matematiky a fyziky. Jezdí sem středoškolští a vysokoškolští pedagogové z celé republiky, takže my tohle propojení fyziky a filozofie pěstujeme už desítky let.

Kdo vás zaujal na festivalu filozofie letos?

Letos bylo téma „Lokální, globální“. Přednášel profesor Podolský, který k nám jezdí pravidelně už asi dvacet let, velice dobře se známe. Nenechal jsem si ujít ani přednášku Magdy Vášáryové a profesorů Kroba a Bělohradského.

„Vůdčí kruhové města Velkého Meziříčí i širého okruhu velkomeziříčského záhy seznali, že jest střední škola, zejména pak reálka, pro obyvatelstvo chudických hornatých krajů českomoravského pohoří životní potřebou. Nelze orbou v těchto kamenitých, skalnatých krajích domoci se blahobytu, živnost a průmysl musejí zjednatí chleba, a mají-li tyto zkvétati, třeba jest lidí technicky vzdělaných.“

— Z KRONIKY GYMNÁZIA

Taky tam byl Marek Orko Vácha, který řekl: Když vědec nevymyslí nějaký přírodní zákon, pravděpodobně na něj přijde později někdo jiný. Ale kdyby Dvořák nesložil Novosvětskou, nikdo jiný už ji nenapíše. Souhlasíte?

No, možná ano, třeba speciální teorie relativity v době svého vzniku už byla „nazrálá“, a kdyby s ní nepřišel Einstein, došlo by se k ní určitě i bez něj. Ale co se týče obecné teorie relativity, Einsteinův přínos je jedinečný.

Těšíte se na odpočinek?

Mám k tomu ambivalentní vztah. Až nebudu muset dělat některé věci, třeba vyplňování tabulek, úředničinu, tak to uvítám. Ale na druhou stranu nechci zůstat doma, chci se věnovat fyzice aspoň trochu. Budu pořád pár hodin učit, pořádát semináře v rámci JČMF, udržovat kontakty s vysokými školami.

A jak vůbec odpočíváte? Sportujete?

Tenis skončil, běhání skončilo, mám špatná kolena. Takže pracuji trochu na

zahradě a zejména v létě chodím plavat.

Chodil jste na gymnázium jako student, pak jste tu celý život učil. Jste sentimentální ve vztahu k této škole?

Vždycky mi na ní záleželo a záleží.

Co pro vás velkomeziříčské gymnázium s celou jeho historií znamená?

Byl to v podstatě můj život. Snažil jsem se (často s pomocí architektů), aby ve škole bylo esteticky příjemné prostředí a aby v ní byla tvůrčí a příjemná atmosféra. Historie zavazuje. Vždyť výuka byla zahájena na Zemské vyšší reálné škole ve Velkém Meziříčí roku 1899 a od roku 1901 probíhala již v této velkolepě koncipované a postavené budově. Došlo tak k naplnění 33 let trvajících usilování představitelů města o zřízení reálky, neboť, jak se píše v kronice školy: „Vůdčí kruhové města Velkého Meziříčí i širého okruhu velkomeziříčského záhy seznali, že jest střední škola, zejména pak reálka, pro obyvatelstvo chudických hornatých krajů českomoravského pohoří životní potřebou. Nelze orbou v těchto kamenitých, skalnatých krajích domoci se blahobytu, živnost a průmysl musejí zjednatí chleba, a mají-li tyto zkvétati, třeba jest lidí technicky vzdělaných.“

Snad mohu zmínit, že jsem přispěl k tomu, že nedošlo ke sloučení všech středních škol do jedné a že jsme nedopustili zrušení osmiletého studia. To by nebylo dobré. Je zapotřebí, aby si to velkomeziříčská komunita uvědomovala a instituci chránila jako samostatnou, prosperující, poskytující vzdělání širokému okolí i do budoucna.

Podle vás, v čem by sloučení školu poškodilo nejvíc?

Chyběla by odbornost pedagogů kvalifikovaných na všechny předměty. Učilo by se na různých místech. Systém řízení by byl jiný. Spojením by se škola znivelizovala.

Když se ptáte, co jste udělal, někdy je dobré se ptát, čemu jste zabránil? Člověk na vedoucí pozici může leccos prosadit, ale někdy také zajistit, aby se něco nestalo. To se, myslím, povedlo. A je to hodně důležité. Zdůrazňuji, že to nebyla zásluha jenom má, ale všech – města, sdružení rodičů, absolventů, učitelů a dalších lidí, kteří sepisovali petice a podobně.

Co byste popřál novému ředitelce?

Aby se jí dařilo. Ilonu Pokornou znám dlouho a věřím, že si povede dobře ona i škola.

A škole?

Ať si zachová genia loci a má řadu zapálených a kvalifikovaných učitelů a učitelky a po vzdělání toužících žáků a žákyň.

Zapomenutí HRDINOVÉ

Velké Meziříčí má bohatou historii, do které se zapsala nejedna osobnost. Na některé se ovšem zapomíná. Mezi takové patří i legionáři. V našem seriálu chceme připomenout osudy některých z nich.

INŽENÝR, KTERÝ ZŮSTAL V ARMÁDĚ

Strojní inženýr Josef Arnošt Roček absolvoval s československými legiemi celou sibiřskou anabázi a vojenský stejnokroj nesvlékl ani po válce. Pojdme se seznámit s jeho osudem.

Josef se narodil 25. srpna 1888 ve Velkém Meziříčí v domě číslo popisné 81, a to jako syn učitele obecné školy ve Velkém Meziříčí Josefa Ročka, jenž byl synem nadučitele v Nasavrkách Josefa Ročka a jeho ženy Anny rozené Zástěrové. Matkou Josefa byla Adéla, dcera svitavského měšťana Františka Langer a jeho ženy Arnoštky rozené Thonové.

Vystudoval techniku, ale jako strojný inženýr nenašel v rodném městě uplatnění a přestěhoval se do Brna. Do války pak rukoval do Jihlavy k 81. pěšímu pluku a s ním zamířil na ruskou frontu, a to v březnu 1916 jako jednoroční dobrovolník. Do ruského zajetí padl 5. října 1916 u Břežan a putoval do zajateckého tábora Darnica u Kyjeva. Tam se okamžitě přihlásil do le-

gií, 14. října 1916 byl přijat a zařazen do svazku 1. střeleckého pluku Mistra Jana Husa. Později pak sloužil u radiotelegrafické roty.

Domů z Ruska se vracel na lodi Edellyn, která vyplula z Vladivostoku 1. června 1920. Přeplula, se zastávkou na Havajských ostrovech, Tichý oceán a přes Panamský průliv do Atlantického oceánu. Gibraltarským průlivem se dostala do Středozevního moře a 6. srpna 1920 zakotvila v Terstu. Josef skončil v legiích už 18. srpna 1920, ale armádě zůstal věrný i nadále a sloužil u telegrafního pluku Československé armády v Praze.

Osudovou se pro něj stala svatba s Růženou, dcerou notáře Viléma Kappuse. Narodil se jim syn Jiří, ale brzy následoval rozvod a nechutné tahanice o majetek a alimenty. Vše vyvrcholilo 31. března 1937 v Praze, kdy před soudním jednáním vytáhla exmanželka bubínkový revolver a z blízkosti svého exmanžela zastřelila.

Petr Chňoupek

KŘÍŽOVKA O CENY

Autor křížovky: Jaromír Kvíčala

POMŮČKA: ROZEC SKET VALÁT	HODNOTA	DRUH PCHAČE	VYPRAVIT POŠTOU		LIS	SEVERSKÝ PAROHÁČ	ČLOVĚK NĚCO UŽÍVAJÍCÍ	STRNUTÍ ŠÍJE	KOČKO- VITÁ ŠELMA		ZÁSTAVA VE HŘE	SLOVENSKÝ „JINÝ“	INICIÁLY HERCE DEYLA	1. TAJENKA	JMÉNO AMERICKÉ- HO HERCE ALDY
PLETENEC VLASŮ				TRPASLIČÍ PLANETA						PODNIK					
VYSOKÁ KARTA				BYLINA S BÍLYMI KVÍTKY						OPAK DÁBLA					
				PURPUR						STARÁ MÍ- RA DÉLKY					
2. TAJENKA													POPĚVEK		
													ZPŮSOB ZPĚVU		
SOUBOR MAP						ZISK VŠECH ŠTYCHŮ						INICIÁLY NEUMANNA			
						ŠÍJE						MĚMECKY „TEDY“			
	KYT	POVZDECH			VÁNEK (zastarale)						SLOVENSKÝ „JAKÉ“				ČILI
		3. TAJENKA			KVĚTEN- STVÍ TRAV						MYŠLENKA				
CITO- SLOVCE TROUBENÍ				MISTR POPRAVČÍ				TĚŽKÁ VOLBA							
				LINKA				DALEKO- HLED							
ŘÍMSKÝMI ČÍSLICEMI 1100			RONIT SLZY						NUANCE						
			ASISTENT (slangově)						MORAVSKÁ ŘEKA						
STADIUM					ZMRZLÁ VODA					INICIÁLY OLMEROVÉ			ZVRATNÉ ZÁJMENO		
					STUPEŇ VE SVAHU					ZNAČKA RHENIA			CHÁTRA		
HOLO- HLAVOST							HUDEBNÍ NÁSTROJ					SPZ SVITAV			
							NĚMEC					SAŇ			
	LES				MENŠÍ LITERÁRNÍ ÚTVARY						ŘÍMSKÝCH 505			VÝŘÍ	OPRAT
	PALICE				MZDA						OHRADA				
CHUTNÝ NÁPOJ				VEPŘ						OBILNINA					
				SPODKY NÁDOB						URČITÁ V POŘADÍ					
ZKRATKA LJNKY DŮVĚRY			ZPĚVNÝ PTÁK						JÍZDA BRANKAMI						
			ZNAČKA AMERICA						ZNAČKA DECILITRU						
JIŽNÍ OVOCE							4. TAJENKA								
NÁMĚTY							JASNĚ HOŘET					VNÍMAT ČICHEM			

KOLOMAZNÝ KÁMEN

Zdroj textu: turistikavm.cz

Za hranicí Velkého Meziříčí začíná Balinské údolí. Je to krásný kousek přírody kolem říčky Balinky, který se stal i přírodní památkou. A v jedné zátočině tam stojí velký kámen s prohlubní a dvěma malými otvory. Říká se mu kolomazný a je vytesaný do podoby (viz tajenka 1) s malým otvorem na dně prohlubně.

Mlynářům sloužil k výrobě mazadel na dřevěné povozy. V Balinském údolí stávaly kdysi dva mlýny. Kolomaznou pec vybudoval mlynář Josef Vyskočil z Dolního mlýna. Podobná zařízení vždy stála dostatečně daleko od obce, protože z nich při vaření kolomazi vycházel (viz tajenka 2) zápach.

Samotný kámen má (viz tajenka 3) rozměry. Jen prohlubeň v něm má průměr asi metr a třicet centimetrů a hluboká je šedesát centimetrů. Na dně je (viz tajenka 4) otvor, který ústí dole pod kamenem.

Postup výroby kolomazi spočíval v tom, že se naštipalo nadrobno smolnaté borové dřevo, to se naskládalo do jehlanu, dovnitř se dalo zdechlé zvíře, zapálilo se to a obložilo popelem. Díky zachovalosti kamene si to můžeme velmi dobře představit.

Správné znění tajenky a jméno s bydlištěm zašlete do 25. srpna 2023 e-mailem na adresu: velkomezirisko@velkomezirici.cz nebo poštou či doručte osobně do redakce (Radnická 29/1, budova radnice, přízemí, dveře č. 104, 594 13 Velké Meziříčí).

Tajenka z minulého čísla: přestavby, fontány, předpolí, dřevěný, akvadukt

Výherci: Eva Dvořáková, Velké Meziříčí
Ludmila Kamenská, Dolní Radslavice
Petr Března, Velké Meziříčí

Text: Marie Rippérová
Foto: Martina Strnadová

DÍL 80: KŘÍŽ ZA ŽIDOVSKÝM HŘBITOVEM

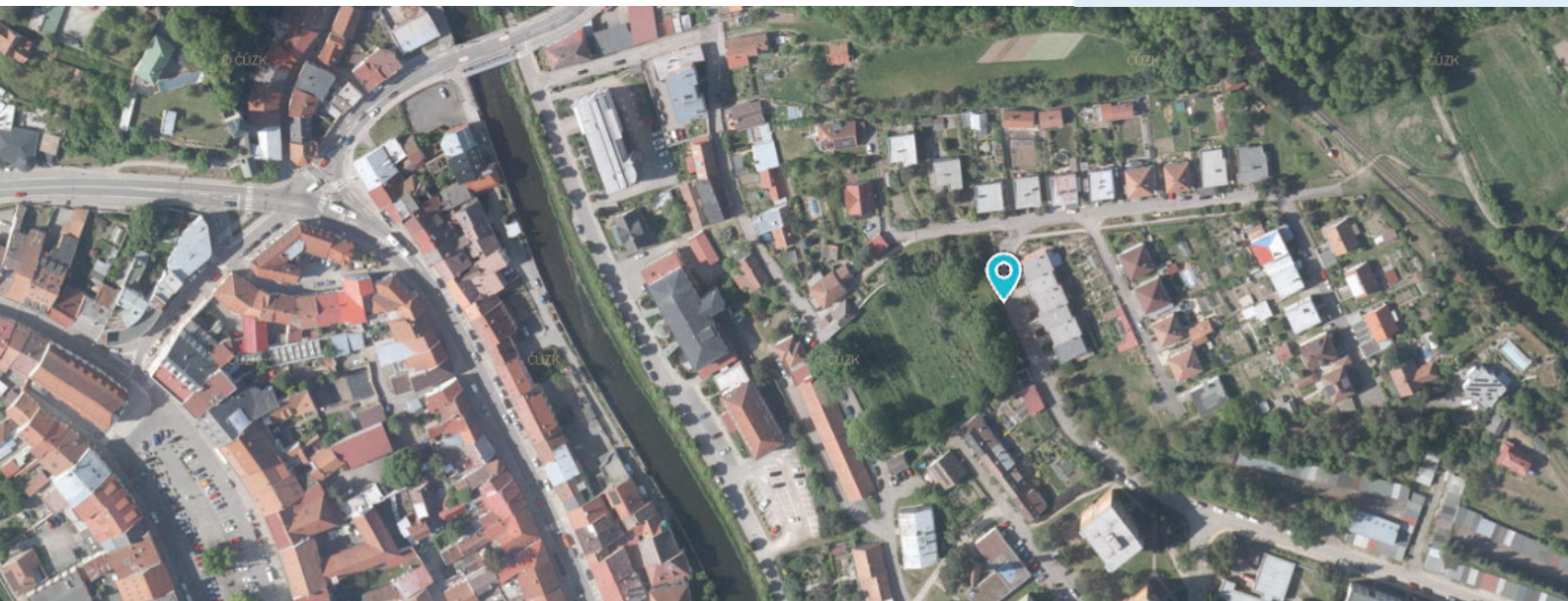
Kříž označuje místo, kde byli pochováni prusští vojáci zemřelí ve městě na cholera v roce 1866.

Jak rychle začala, tak i skončila. Válka prusko-rakouská přinesla po půl století od napoleonských válek boj zase na domácí území. Rakousko bylo u Hradce Králové poraženo a nepřátelští Prusové brzy obsadili celou zemi. Vojáci přišli i do Meziříčí a jim v patách další nezvaný host – zlá nemoc cholera. Umírali obyvatelé města i nepřátelští vojáci. Ti první našli věčný odpočinek na Moránském hřbitově. Z pruských vojáků tam mohla být pohřbena jen malá část, protože většina z nich byli nekatolíci. Ti byli pohřbeni ve společném hrobě nad židovským hřbitovem. Místo jejich spočinutí označuje kamenný kříž.

Interaktivní mapa
památek ve městě:

MĚSTO POD LUPOU

KALENDÁŘ AKCÍ

KINO

Kinosál JC, Náměstí 17

4. 8. 2023, 18:30 hodin
Indiana Jones a nástroj osudu

5. 8. 2023, 19:30 hodin
Dvě slova jako klíč

6., 13. a 27. 8., 19:00 hodin
Nikdy neříkej nikdy

9. 8. 2023, 18:00 hodin
Barbie

10. 8. 2023, 17:00 hodin
Želvy Ninja: Mutantí chaos

11. 8. 2023, 19:30 hodin
Gran Turismo

12. 8. 2023, 19:30 hodin
#AnnalsMissing

16. 8. 2023, 19:30 hodin
Pavučina

21. 8. 2023, 19:30
Muž, který stál v cestě

23. 8. 2023, 19:30 hodin
Blue Beetle

25. 8. 2023, 19:30 hodin
Vocasy na tripu

26. 8. 2023, 19:30 hodin
ONEMANSHOW: The Movie

30. 8. 2023, 19:30 hodin
Mluv se mnou

Změna programu vyhrazena.

DIVADLO

20. 8. 2023, 20:00 hodin
Zkrocení zlé ženy

KONCERTY

5. 8. 2023, 19:00 hodin
Kult. sportovní areál Chlumeck
XV. Chlumecký festbál

5. 8. 2023, 19:00 hodin
Dolní mlýn Baliny
Balinka fest

11. 8. 2023, 17:00 hodin
Kostel Nanebevzetí
Panny Marie, Netín
Koncert Sedlák Virtuosi

12. 8. 2023, 13:00 hodin
Dolní Heřmanice
XV. ročník Heřmanické
dechovky

17. 9. 2023, 19:00 hodin
Jupiter club
Koncert s Gabrielou Beňačkovou
Jakub Pustina a jeho hosté

19. 8. 2023, 16:00 hodin
Waldsteinovo Zátíší, Svatoslav
Zátíší fest

26. 8. 2023, 16:00 hodin
Fotbalové hřiště,
Olší nad Oslavou
Šváb fest

KONCERTY V RÁMCI VELKOMEZIŘÍČSKÉHO KULTURNÍHO LÉTA

4. 8. 2023, 19:00 hodin
Gospel singers

6. 8. 2023, 19:00 hodin
Oliver

11. 8. 2023, 19:00 hodin
Poutníci

12. 8. 2023, 19:00 hodin
Weget

13. 8. 2023, 18:00 hodin
Zahrajam

19. 8. 2023, 19:00 hodin
Richard Kmoch a Gemini

24. 8. 2023, 19:00 hodin
Foestrovo komorní pěvecké
sdružení (Kostel sv. Mikuláše)

25. 8. 2023, 18:00 hodin
Roháči + Vojta Kid'ák Tomáško

26. 8. 2023, 18:00 hodin
Stetson

27. 8. 2023, 18:00 hodin
Flastr

VÝSTAVY

6. 8. 2023, 9:30 hodin
Modrý statek, Měřín
Veteráni na statku

18. 8. 2023, 18:00 hodin
Muzeum VM
Vernisáž František Harrach

RŮZNÉ

6. 8. 2023, 16:00 hodin
Zahrady Rozmarínek, Petráveč
Grilování s bylinkami

16. 8. 2023, 16:00 hodin
Jupiter club
Seminář ke kotlíkovým dotacím

18. 8. 2023, 15:00 hodin
Náměstí
Funny Fest

26. 8. 2023, 13:00 hodin
Zámecký park
Z pohádky do pohádky

26. 8. 2023, 11:00 hodin
Kaktus Aréna, Meziříčko
Pivní festival

1. 9. 2023, 15:00 hodin
Náměstí
Prysmian stars family day

2. a 3. 9. 2023
Zámek VM
Historické slavnosti
Tématem jsou císařské manévry

4. 9. 2023
Dopravní hřiště
Dětský den

5. 9. 2023, 9:00 hodin
Náměstí
Den zdraví

7. 9. 2023, 10:00 hodin
Náměstí
Den záchranářů

do 10. 9. 2023
Otevřená věž na kostele
sv. Mikuláše

PŘIPRAVUJEME

15.–17. 9. 2023
Káva od srdce

7. a 8. 10. 2023
Dny otevřených ateliérů
na Vysočině

POUŤ

6. 8. 2023
Pouť v Oslavicích

6. 8. 2023
Pouť v Závisti

6. 8. 2023
Pouť v Rousměrově

13. 8. 2023
Pouť v Netíně

3. 9. 2023
Pouť v Dolních Borech

Pravidelně aktualizovaný
kalendář akcí
naleznete na webu
www.velkomeziricko.cz

